

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta are de două ori săptămânal: Miercuri și Sâmbătă. Fiecare dată pe săptămână, adică: Sâmbătă. Prețul lor este pe un an 10 f. m. c., pe jumătate an 5 f.; iar pentru țări străine 7 f. pe un an, și pe anul întreg 14 f. m. c. Se primumera la toate poștele imperiale, cum și la toți cunoscuții noștri DD. correspondenți. Pentru serie „petitu“ se cere 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

„Lord Palmerston, Anglia și conținutele“
de comitele C. L. Ficquelmont.

II.

După ce străbătătoarea judicată a auctorelui, se ocupă numai cu relațiile generale dintre statură și demascarea defectelor, care în timpul trecut au fost fontana reului ce rodé la existența statelor, ci privește cu aspră și totu odată nepărtinitore vinturare și la evenimintele revoluționare, după cum ele erau țesute și în Ungaria înainte și după revoluțiune, mai scotem aci și adevărul istoric ce ni l descopere Ficquelmont despre relațiunile Ungariei și despre motivul revoluțiunii trecute :

„Revoluțiunea în Viena, dice el, erupse în 13. Marte. Dieta ungară decurgea în Poșoni. În 16. Marte sosi în Viena o deputățiune a staturilor provinciale ungare, cu scopu de a storce dela rege concessiunea pentru unu ministeriu ungaru nedependente, șiși propusse totu de odată și formula concessiunii aceeași. Imperatul conchiama verocâteva zile după aceea o conferință deosebi sub presedinția presuntivului successor de tron, carea constea din mai multu oficiali de gradul celu mai naltu ai administrațiunii ungare și din 2 ministrii austriaci, cari se adauseră ca niscari bărbați de încredere deosebită ai Maiestății Sale, dar nici decum în călitatea lor de ministrii, ca membri ai consiliului ministeriale, ce se afla pe atunci în ființă. În călitatea această din urmă n'ar fi avutu nice unu felu de dreptu a întreveni în trebile Ungariei; pentrucă revoluțiunea vienesă încă nu modificasse nemica în formele guvernățiunii imperătesci, pe cătu priveau ele la Ungaria. Negôțiile regatului acestu remasse încă nedivise pe lângă cancellaria aulică. La conferința aceea se tracta pentru de a se responde la întrebarea: Dacă concessiunea unu ministeriu ungurescu, în tipul în care se cere, n'ar tăia cu totul Ungaria de cătră statul imperătescu?

Peste aceasta, aforă de ministeriu independente, mai cereau încă ungaru, ca în absenția regelu din țerră, din Ungaria, se se incredințiască palatinulu toate drepturile coronei rezervate, și ca acestu, pe lângă titlu de mai înainte, se mai pôrte și cell de locușiniute regescu.

Dintre aceste ambe concessiuni una ar fi nemicu pe regele, ear cealaltă pe guvern; era dar peste potința a se approba.

Intre ministrii ungaru și austriaci, ce se aflau de față la acea conferință deveni lucrul la unu compromissu, în poterea cărui toate drepturile, care nu se poteau lăsa din mână foră a nemicu pe regele, aveau de a rămănea pe lângă coronă. Mai încolo ministriile, cari erau menite a forma legăminte între Ungaria și imperăția, se fiă rezervate denumiri imperătoarelui, și respectivii ministrii se aibă scaunul dirigătoarei sale la curtea imperătescă, ca ministrii ai statului imperiale. Aceste ministrii erau: cellu de esteriore, cellu bellicu, și cellu de finanțe.

După ce aceste reservățiuni primiră approbarea Maiestății Sale, cancellaria ungaro-aulico redigeasse unu rescriptu prenalțu, care copriudea motivele și detalierea acelloru. În 28. Marte se emisse acestu rescriptu cătră staturu, și încă în ziua aceeași se și trămisse la Poșoni prin consiliariul de curte Zsedenyi, ce stete în funcțiune de vice-cancellariu.

Staturile ungare, ce se aflau adunate la o sedință în obiectul acestu, în urma svătuirii acesteia fură într' atăta seduse, încātu ele se opuseră a primi acestu rescriptu prenalțu și dechiarasseră, cumcă imperatul și a datu odată cuvintul cătră deputățiunea trămissă, cumcă va concede pretensiunile ce ea le asternusse înainte. Discussiunea fu cu palimă nutrită și numai atunci se mai demoli, după ce palatinul apromisise, că se va duce îndată la Viena, și întrepronduse va motiva pe Maiestatea Sa, ca se approbade concessiunile în totă estinderea lor, întocma după cum se cerusseră. Palatinul, după ce petrecu vero câteva ore în Viena, adusse staturilor unu al doile rescriptu, în care, foră a se menționa rescriptul precedente, se approbasseră toate pretensiunile Ungariei.

Tractarea palatinulu se facu sub direpta sa influință pe cordă strinsu și exclusiv magiară, și cancellaria aulică-ungară era singură chiămată a întreveni la aceasta.

Acestu momentu a decisu în faptă asupra sorții Ungariei. Și nu eră numai o singura partidă dela carea ești această decisiune; pentrucă, ceea ce se întâmplă atunci, se sevirși foră a se fi datu peste vero opposițiune, carea ar fi meritatu numele acestu.

Dieta staturilor numera atunci în sinul seă totu bărbați, toate notabilitățile cele mai strălucite și numele cele mai însemnate și mai influințătoare, ce possedea Ungaria. Ministeriul atunci denumitu avea în mediulocul seă numai unu singuru, așa numitu, bărbătu al populu; totu ceilalți commembri ai lui erau dintre cele mai înălțate personalități din sinul aristocrației și administrațiunii. În dată după aceea se simți, cumcă ministeriul acestu realiseadă toate ideile, care se țineau ascunse în minutul, cându se făceau încordățiuni de a mediulocul concessiunile. Prima pertractare în funcțiunea sa o folosi ministeriul intru aceea, ca se ponă mâna pe totu ce se afla în Ungaria, ținătoriu de departamentul bellicu, precum sunt: Forterețele, artileria, munițiunea ș. c. și se denega ministeriului imperătescu libera dispozițiune asupra lor; mai încolo sileau, ca se se rechame toate trupele unguresci îndereptu în Ungaria, și din contră trupele ne ungare să se scotă din patriă.

A fostu cândva vero mai formale dechiarățiune de resbellu, urmată de unu act de rescolu mai respicalu și mai datu pe față? Actul acestu e unu act de cea mai perfidă vendiare, că Austria trebuia în minutul acellu se se apere în contra unu inimicu străinu, care a lergasse cu armata sa pentru de a sprijini rescolu provinciilor italiene. Cu toate aceste curtea încă totu mai tracta; ei încă totu i mai plăcea a arunca precedentiele pe spatel și socoteala demagogiei unei singure partite. Inse unde totu bărbați activi stau într'o parte, și pe de cealaltă parte nu mai rămănea nemica, decât nesce frase gôle, acolo cuestasiunea înaintea vercărui nepărtinitoriu trebuie se fiă definitiv resolută.

(Va urma.)

Piscolt, 25. Ian. c. v. Maiestatea Sa apostolică imperatul nostru Franciscu Josifu I. Se îndură pregrătosu a resolu preoților români gr. c. din părțile Satămarelui congrua annale de 300 fl. m. c., dela cassa filiale, Püspök Ladanyiense numită — și ei redicară pe noile luni plata. Actul acestu pregrătosu ne dămunteadă, cumcă Maiestatea Sa pôrtă mare grijă de redicarea clerulu credințiosei sale națiuni. Dumneșeu se l trăcască la multu ani, ca se se bucure de fericirea și credința poporeloru sale!

Fran. H.

ФОИЛЕТОНЫ.

Nr. 303.

ПЪБЛИКАРЕА

гъвернѣторизлѣ ч. р. мил. ші чив. дін 25. Nov. 1851, prin care se adăce la ovșteasckъ knochnođ o instrăziune provisorij pentră reglarea repörtörilor de comerțij și indstrij și deara de korunъ Transilvania.

Mincind și deara de korunъ Transilvania îndreptarele de așnc, de o porriv, dăpъ care se regleză trevile comerțijl și ale indstrijel și deosevitele lor dipendijni, deokamdatъ, pъnъ la dnoșncarea vni reglămint nođ denerale de indstrij, kъ a-provarea ministerijl č. p. de comerțij, și kъ pівire la principel priimite și vezinele dēncsedijni provisorie și se adăk la knochnođa tătrop spre pівire kъ aчel adaoс, kъ prescriptel aчesta dela 1. Ianarij 1852, are se pівiасckъ și zăkrare și tôte cele-

лате prescripte de pъnъ așnc, care nъ даđ și glasъ kъ aчesta se descōingeađ.

Principel Karol de Шварценберг m. p. Ф. М. А.

Instrăziunea provisorij pentră reglarea repörtörilor de comerțij și indstrij și deara de korunъ Transilvania.

Dicncsedijni denerali.

§. 1. Din pівința deosevirei kъ lecea și nađionalitate, kъ nasčerea și starea p-rindilor, nime nъ poate fi eskic dela živ-dearea ađ praktikarea vni negodij ađ a vni meserij. —

§. 2. La tot felul de negodij și meserij с'а nъc de temelj slovoda konkrecij, adeck tot inčel, care este și stare a dovedij kondițiunile prescripte prin lege, poate pretinde dșnъ lege. — ca se i se dea dreptul respectiv; pъncorile altor negdeterij și meserijni kъtkъ prin aчesta li se face strikčijne, n'ăđ se se ţea și vğare de aчel.

Tot aчesta are tърj și ačpra aчelor meserij, care se depind de kъtre dexrj; a-

честе n'ăđ ničij vni dreptъ a protesta, kъ kъvъnt de dex, și contra koncesivnej de dreptъ depinderei vni meserij la noij kompetingij.

I. Negrodijl.

§. 3. Trevile de negodij se dmpart :

- A. An negodij slovod pentră oib čine,
- B. An comerțij negdeteresk,
- C. An сърнърj, și
- D. An negodijl dъvљnd kъ tърfoj din kasъ și kasъ.

Negodijl slovod.

§. 4. Negrodijl kъ зртъtorij artijl e-este slovod pentră oib čine: kъ vçkate, ф-рипъ și грис, lemne, саре, vin și mare, vinare și mare, vite de tјat și de lapte și mare, și kъ vçkata, vite de жnriat și kъ vçkate aчелора, vçvat și mare (алагросо), св-рѣторе și mare, несчj și mare, лълъ de oј, каш ии zncoare și mare, сѣđ, сѣлън, лѣми-пърj, пей, пър de кал, de порк ии алте сојсрj, nene de скрjс ии de пат, kърne ии vрѣзrj de kърne, трестj, lemъ de kпtвнit, червърj de pгinarj, pъnъ, тренде (pъze) și mare, чioranj (штримѣ, kълцвнj), пълъrie de пайе

къ lei 84—85 петръ мѣна lei Івоіе, ши чеі аоладі дн де-
посіт аісі дела lei 102—103.

Ка съ пѣтем да о ідее мѣтъріть чітіторіор постріі
деспре операціле ши кѣтмеа продѣтелор вѣндѣте дела

1-іе Іанваріѣ пѣль асѣзі:
Грѣъ тѣлѣр 1-іа калітате дела lei . . . 143 — 145.
„ че трече ва петръ 1-іа калітате . . . 135 — 142.
„ де а 2-леа калітате 126 — 124.
„ іпферіор 115 — 123.
„ вѣртос 1-іа ши а 2-леа калітате . . . 130 — 140.
Порѣмь дн хамваре 102 — 103.

Кѣ ачесте предѣрї с'аѣ вѣндѣт грѣъ сѣма де 79 кіле;
порѣмь 3800 кіле.

Deposітѣл дїспонїмїѣ: — Грѣъ кіле 6000; порѣмь
кіле 8000; секарѣ кіле 1500. Ачестѣ дн вртѣ се пѣ-
теште къ lei 85—86.

Брѣїла. Дн кѣрс де 15 кіле с'аѣ вѣндѣт грѣъ кіле
2000 къ lei 110, 118, 120 пѣль ла 130; порѣмь кіле 6000
къ lei 94—98½. — Deposітѣла комоесте: Грѣъ кіле 14000;
Порѣмь кіле 6000; Секарѣ кіле 1200. (Din Gaz. „Patricia.“)

Cronică străină.

Брїтанїа маре. London. Дескїдереа ши десвате-
ріле парламентѣлї трагѣ мѣаре амїнте а тѣтъ Есропа а-
сѣпра Англїеї де асѣдѣтѣ ка пїчі одагѣ. Лѣмеа крече къ
прїн отѣрѣріле че ва фаче дн шедїнгеле сале ачестѣ ад-
пангѣ пѣтїнте се вор деслега знеле днтревѣдївнї фѣрте
днсемпѣторѣ петръ Англїа, ши парламентѣ се ва декїара
асѣпра пѣседївнїеї че Англїа ва ава сѣ еа пе фїіторїс фадѣ
къ Франца ши къ челелалте конджїнїте, ка дн фїне сѣ
штїѣ ѳменїї ка че днсемпѣре сѣ деа днартѣрїї Англїеї.

Ла 3. Февр. с. п. Рецїна дн персѣнѣ а дескїс парла-
ментѣл кѣ формалїтѣїле кѣпоскѣте ши чїтіторїор. Страда
пе внде а мерс ера дндесѣїтѣ де прївїторї, асемenea ши
каса Лонзілор. Дѣмне ши фїї де перї се ведеаѣ ачі маї
пѣладї декѣт алтѣ датѣ. Сѣврт, церемонїа дескїдереї пар-
ламентѣлї дн вѣт анѣ фѣ маї помпѣсѣ ши маї шѣреадѣ
декѣт дн тот секѣлѣлѣста. Ноѣл едїфїчїѣ петръ парламент
де ши пѣ ера ісорѣвїт, тогѣши сала ера къ гѣст ішовїлатѣ.
Прїндѣл Амберт конѣвчеа пе Рецїна, еар Лорд-Канделарїа
дї дншвїї кѣвѣнтѣл де трон. Тодї чеї де фадѣ стегерѣ
дн пїчѣре пѣль ле а зїс Рецїна ка сѣ шеазѣ, апої чїті кѣ-
вѣнтѣл, дн кѣре аратѣ къ релїджїнїле Англїеї кѣтре пѣ-
терїле дн асарѣ сѣврт тог амїкабіле. Лїбертатеа негодѣлї
е кіснатѣ а дншѣрї вогѣдїа попорѣлї, фѣрѣ а сѣдѣеа ве-
пїтѣл статѣлї. Сїтѣадївнїеа полїтїкѣ чере дншѣлїдїреа кѣл-
тѣелїлор. Гѣвернїа ва днгрїжі а аола мїжлѣче сїре а дес-
волта прїнціпїїле вїлѣлї де реформе. Дн фїне Рецїна спе-
реазѣ, къ кѣсѣдївнїеа данїкѣ се ва фїні пїндѣсе дн мѣваре
днвоелїле днїелете дн Берлїн.

О лѣме днтреагѣ аштенѣ кѣ о днкордатѣ мѣаре амїнте
зїоа ачестѣа дн 3. Февр., дн кѣреа Вїкторїа, Рецїна
Мареї Брїтанїї дескїсе парламентѣ е прїн вн кѣвѣнт де трон,
ал кѣрѣї тог кѣвѣнтѣл треѣвѣа сѣ фїе кѣмпїнїт де зечеорї,
ши къ о помѣл, кѣреа пѣмаї дн Англїа чеа вогатѣ дншї
пѣте кѣста пѣрекеа. Че вѣкѣрїѣ пе тодї ізвїторїї де паче,
къ дѣлѣ че Рецїла аратѣ че е дрепт, трїста старе а Ир-
ландїеї, маї атїнсе ши деспре рѣсвоїїа колонїїлор сале дн
Канѣл Аѣрїчеї кѣ пѣмѣнтенїї де аколо, апої асїгѣрѣ пе
лѣме, къ гѣвернїїа Маї. Сале с'ар аола ши пѣль асѣзі
дн чеде маї прїетїнѣсе реферїнѣе кѣтрѣ тѣте пѣтерїле.
Прїекте де реформе дн мѣвнѣрѣл статѣлї, ревісївнїеа вѣ-
цѣлѣлї ши алтеле ка ачестеа маї десдерѣ матерїѣ кѣвѣн-
тѣлї де трон, дѣлѣ а кѣрѣї днїелете, каса де жос ешї дн
локалѣл касеї де есѣ (а лорзілор), внде асѣлатѣсе кѣвѣнтѣл.

Дѣлѣ патрѣ ѳре дѣлѣ амїазї каса де жос сѣаѣ а де-
пѣтацілор церѣї еар се аола дн сала лор. Банчеле
опѣсѣдївнїї ера днссѣїте; фѣстѣл мїнїстрѣ ал тревїлор дн
асарѣ Лорд Палмерстѣн, авѣн ка десѣтат, се ашезѣ дн
ачеа партѣ а салеї, че се пѣмѣнтѣ а дндѣпѣндѣлор лї-
бералї.“ Сїр Р. Баркелей прѣпѣсе а се комплне дѣлѣ дѣ-
тїѣ адрѣсѣ, адїкѣ рѣспѣнѣлїа ла кѣвѣнтѣл де трон, черѣнд
а се атїнѣе маї къ deadїнѣл стареа Ирландїеї ши лѣчеа пет-
рѣ реформа че се аштеантѣ дн асѣдерїле депѣтацілор.
Дѣлѣ ачестеа се скѣлї Сїр Benіamїн Халл ши авѣкѣнд а
чеа партѣ а кѣвѣнтѣлї де трон, дн кѣре ера ворѣа де ре-
ферїнгеле прїетїнѣсе але Англїеї кѣтрѣ челелалте статѣрї,

провоѣт пе мїнїстерїѣ де а дрептѣл, ка сѣ дескопѣре дар
адѣвѣрѣта кѣвѣсѣ, петръ кѣреа Лордѣл Палмерстѣн фѣ сѣос
дн мїнїстерїѣ. (Ва вртѣ.)

A N N O N C Ț.

Сѣвскрїсѣл дншї еа воїе а фаче кѣпоскѣт, къ авѣнд еа
дн кѣцѣг де а рѣшѣнеа аїчі дн Брашов, ва да лекѣдївнї
атѣт дн Піанѣфѣрте, кѣт ши дн кѣпѣтрї, пѣ пѣмаї
де днвѣдѣтѣрѣ елементарѣ, чї ши де о де-
прїндѣре маї палтѣ, дн ачестѣ артѣ фѣртѣсѣ, апої
шї дн вїолїнѣ; тог одагѣ дншї офѣреазѣ ал сѣѣ сер-
вїдїѣ дншѣ ши днтрѣ днвѣдѣреа лїмбеї цѣрмане, ка
знїа кѣре авѣсѣлїсе кѣрѣсѣл дн консерваторїїа дн Вїена
ши пѣсѣсе ченсѣрѣ дн калїтате де днвѣдѣторїѣ
нормал, прїн вртѣре сѣѣ вѣн, къ калїтѣдїле сале вор
дндѣстѣла аштеатѣреа пѣлїкѣлї.

Адрѣсе вїневоїасѣл а фаче орї ши чїне сѣаѣ кѣтрѣ Дн.
I. Гѣтт, сѣаѣ деа дрептѣл кѣтрѣ сѣвскрїсѣл дн вїада фѣ-
нарїлор Nr. 523.

Авгѣст Ed. Маїер,
капелмаїстрѣ ал театрѣлї.

Carte persecutoriã.

Asupra lui Kosma Petru, care prin conculsul c. r. prov. foru
criminalã judiciale din Alba Carolina (Belgrad) din 31. Decembrie 1851
Nr. 4084 pentru crima furtului se a declarat demnã de retractare
criminalã.

În 17. Iuliu 1851 aã fugit din arestul subcercului Cãmpenilorã:
Susã memoratul este din Lupsa, subcercul Cãmpenilorã în Ardealã
nãscutã, de religїã gr.-neunitã, de 19. anã, june, plugariu, de staturã
debile, cu pãrã blondinã, ochї albãstri, nasã grosã, gurã șї falcã pro-
portїonatã, mustațїe nu are; cãnd aã fugit purta vestїmїnte ordinarie
romãnești șї vorbește numai romãnește. —

Care aflãnduse, se se escortedїã la cellã maї aprѣpe officiolatã
polїtїcã, seã la acestã c. r. tribunalã.

Alba-Carolina, 31. Dec. 1851.
Dela c. r. prov. foru criminalã judiciale
Meuthberger m. p.

Nr. 1388. 1852.

Провокаре.

Ърѣмѣторїї лѣвїторїї дн Кодлеа, черк Брашов, че се
аофѣ овїагадї а інтра дн мїлїдїѣ, се провоѣкѣ. ка фїїнд дн
патрїѣ дн термїн де о лѣнѣ, еар де прїн церї стѣрїне
пѣль ла термїн де 3 лѣнї сѣ се репѣторѣкѣ акасѣ ши ре-
прѣсентѣзѣ дїрегѣторїеї респѣкѣїве, фїїндѣкѣ дн касѣл кон-
грарѣ се вор тракта кѣ аспрїтѣеа прѣскрїсѣлор реѣвѣтѣдївнїеї:

- 1) Еремїа Ілле, де 23 анї, ромѣн, пѣ се штїе внде се
аофѣ дн Цѣара Ромѣнеасѣл; 2) Георгїс Сїле де 21 анї
дро.; 3) Георгїс Лѣос де 24 анї дро.; 4) Іон Сѣрдѣ де
20 анї дро.; 5) Георгїс Вїгѣчїс де 26 анї дро.; 6) Еремїа
Волхенарїс де 20 анї дро.; 7) Георгїс Крїзѣшан де 20
анї дро.; 8) Іон Марїкї де 23 анї дро.; 9) Іон Спѣтарїс
де 21 анї дро.; 10) Іон Тѣдер Ілле де 21 анї дро.; 11)
Іон Поткѣвѣ де 24 а. дро.; 12) Георгїс Вїлдарїс де 20
а. дро.; 13) Бѣкѣр Сїле де 21 а.; 14) Георгїс Марїкї де
23 а. дро.; 15) Іон Хѣрч де 24 а. дро.; 16) Георгїс Хѣрч
де 24 а. дро.; 17) Ніколаѣ Хѣрч де 21 а. дро.; 18) Кон-
стантїн Коврїдѣан де 25 а. дро.; 19) Іон Тїхѣшан де 23
а. дро.; 20) Іон Ардѣлеан де 23 а. дро.; 21) Еремїа Іа-
ков де 22 а. дро.; 22) Дѣмїтрѣ Чїркѣ фѣвѣрарїс цїган де
22 а. дро.; 23) Герасїм Лѣос де 20 а. ромѣн дро.; 24)
Нїколаѣ Флѣре де 20 а. дро.; 25) Іон Павел де 20 а.
дро. пѣ се штїе внде дн Царѣ.

Брашов, 14. Феврѣарїѣ 1852.

Маїстратѣл Брашовѣлї.

Кѣрсѣрїле ла вѣрсѣ дн 16. Феврѣарїѣ ста ашеа:

Акѣїїле банкѣлї	1225
Облїгаціїле металїче де 5 %	95 3/4
„ „ челе къ 4 %	84 3/4
Сорѣїле дела 1834	205
Челе дела 1839 124	120
Але лѣї Есѣрхазї челе де 40 ф.	75
Акѣїї ла галвїнї днперѣтѣсѣї	30 1/4
„ „ арѣїнт	28 3/4

Дндѣцѣтѣре. Кѣ есѣмпларїїа де асѣзі се трїмїте
петръ Трансїлванї днсїїндѣреа ч. р. гѣвернатор мїл. ши
чїв. дн 1. Февр. 1852 Nr. 1989, тїлѣрїтѣ пе 39 паѣїне дн
лїмбеле патриѣї, сѣпѣторѣ петръ днтрѣдѣчѣреа конѣрївѣдїв-
нїеї пе велїте дн авѣл 1852 дн Трансїлванїа.